

Viite: STM100:00/2016, STM/2831/2017

Tehyn lausunto Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta ionisoivasta säteilystä

EU:n uusi säteilyturvallisuusdirektiivi pannaan kansallisesti täytäntöön uudella säteilylailla, valtioneuvoston asetuksella ionisoivasta säteilystä sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella ionisoivasta säteilystä. Tehy ry lausuu tällä lausunnolla STM:n asetuksesta ionisoivasta säteilystä.

Yleistä STM:n asetuksesta ionisoivasta säteilystä

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä on vielä erittäin keskeneräinen, vaikuttaa sekavalta ja se on vaikeasti tulkittava useiden liitteiden vuoksi. Liitteissä olevat asiat jättävät paljon tulkinnan varaan, joka heikentää tulevaisuudessa mm. valvontaa. Tehy ry:n mielestä liitteissä olevat keskeisimmät asiat pitää olla kirjoitettuna tekstimuotoisena lainsäädännön sisälle, joka selkiyttää tulkintaa. Esimerkkinä mainittakoon mm. säteilytoimintaan osallistuvan työntekijän täydennyskoulutus.

Säteilyturvallisuusvastaavan osaaminen ja työkokemus

Asetusluonnoksessa esitetään säädettäväksi säteilyturvallisuusvastaavan (STV) osaamisalasta. SVT:n tehtävä on pääosin sama kuin nykyisin säteilyturvallisuudesta vastaavan johtajan pätevyys. On hyvä, että röntgenhoitajalla, lääketieteellisen säteilynkäytön asiantuntijana, on mahdollisuus toimia säteilyturvallisuusvastaavana terveydenhuollon röntgentoiminnassa ja eläinröntgentoiminnassa. STV:n tehtävä on röntgenhoitajalle uusi ja se kasvattaa työn vaativuutta ja tarjoaa uudenlaisia urakehitysmahdollisuuksia. Uuden ja vaativan tehtävän edellyttämä osaaminen tulee varmistaa riittävällä lisä- ja täydennyskoulutuksella sekä työkokemuksella. Asetuksessa esitetään, että kelpoisuus vaatisi vähintään kaksi opintopistettä ja neljän kuukauden työkokemus kullakin osaamisalalla. Mielestämme STV:n asetusluonnoksessa esitetty koulutus ei anna riittävää osaamista liitteessä määriteltäviin tehtäviin. Esityksessä kelpoisuusvaatimus on perustutkinnon sisällä ja työkokemus täytyisi opiskelun aikana tehdystä harjoittelusta. STV:n tehtävä vaatii vahvan tutkinnon jälkeisen työkokemuksen ja koulutuksen.

On erittäin tärkeää, että asetuksessa huomioidaan STV:n tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtävää itsenäisesti. Tämä tarkoittaa riittäviä resursseja, ajankäyttöä ja muita tarvittavia edellytyksiä. STV:lla saattaa olla laaja toiminta-alue sekä useita toimipisteitä, mikä lisää ajankäytön tarvetta.

Terveydenhuollon ammattilaisen säteilysuojeluosaaminen

Säteilysuojeluosaaminen koskee kaikkia terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Säteilysuojeluosaamisen vahvistaminen edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuollon tutkintokoulutuksissa lisätään säteilysuojelun sisältöjä nykyiseen verrattuna. Osaamisen varmistaminen vaatii perustutkintoon

kansallisen säteilysuojelukoulutuksen. Koulutuksen järjestämisessä on haasteensa, koska säteilysuojelukoulutusta antavalla henkilöllä tulee olla riittävä osaaminen ja työkokemus säteilysuojelullisista asioista.

Täydennyskoulutus

Asetuksessa on määritelty täydennyskoulutuksen vaatimukset liitteessä 5. Liitteen sisältö jättää paljon tulkinnan varaa mm. täydennyskoulutuksen laajuudesta sekä siihen, kuka voi antaa täydennyskoulutusta ja miten koulutuksen toteuttamista valvotaan. Täydennyskoulutusvaatimukset tulisi kuvata selkeästi ammattinimikekohtaisesti. Täydennyskoulutusten antajien tulisi noudattaa annettuja valtakunnallisia ammatillisten liittojen laatimia täydennyskoulutussuosituksia (mm. Lääkäriliitto, Suomen Röntgenhoitajaliitto) laadun varmistamiseksi.

Rajattu oikeus lähettää röntgentutkimukseen

Asetuksessa on säädetty sairaanhoitajan ja suuhygienistin rajatusta oikeudesta lähettää röntgentutkimuksiin tiettyjä tautitiloja sairastavat potilaat/asiakkaat. Pykälä on lyhyesti kirjattu asetukseen ja asiasisältö löytyy liitteestä. Rajatusta oikeudesta lähettää röntgentutkimukseen säädetään säteilylaissa sekä STM:n että valtioneuvoston asetuksessa ionisoivasta säteilystä. Mielestämme asiakokonaisuus vaatii oman asetuksen, joka helpottaisi omavalvontaa ja viranomaisvalvontaa. Erillisessä asetuksessa tulisi määritellä selkeästi koulutusvaatimus, koulutuksen järjestäjä, koulutuksen kustannukset, tehtäväkuvaus, vastuut ja valvonta. Rajattu röntgentutkimukseen lähettämisen omaava ammattihenkilö pitää olla Valviran rekisterissä.

Kliinisen auditoinnin suorittaminen

Tehy ry pitää tärkeänä kliinisten auditointien suorittamista. Asetuksessa on suunniteltu, että ulkoiset auditoinnit suoritettaisiin 6 tai 8 vuoden välein riippuen altistusluokasta. Mielestämme lyhyemmällä aikavälillä varmistetaan parempi laadunhallinta.

Tehy ry:n lausunnon valmistelussa on otettu huomioon sen yhteistyöjäsenjärjestöjen näkemykset; Suomen Röntgenhoitajaliitto ry, Suomen Sairaanhoitajaliitto ja Suomen Terveystieteiden Ammattiliitto ry.

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
rauno.vesivalo@tehy.fi

Kirsi Sillanpää
Johtaja
kirsi.sillanpaa@tehy.fi

Asiantuntija:
Juha Kurtti
Tutkimuspäällikkö
juha.kurtti@tehy.fi